

НАЦИОНАЛЕН ВОЕНЕН УНИВЕРСИТЕТ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“

5000 гр. Велико Търново, бул. „България“ №76

телефон: 062618822; факс:062618899; e-mail: nvu@nvu.bg

СТ А Н О В И Щ Е

от подполковник доцент доктор Лазар Иванов Лазаров,
началник на катедра „Специализирана подготовка“ на НВУ „Васил Левски“,
адрес за кореспонденция: гр.Велико Търново, бул. „България“ №76,
lilazarov@nvu.bg

за научните трудове представени по конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“ за нуждите на катедра „Противовъздушна отбрана“ при факултет „Артилерия, ПВО и КИС“ на НВУ „Васил Левски“, в област на висше образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.2. „Военно дело“ и научна специалност „Организация и управление на Въоръжените сили“, обявен със заповед на Министъра на отбраната № ОХ-792/18.09.2023 г. и обнародван в Държавен вестник Бр. № 83/03.10.2023 г.

на кандидата: **подп д-р инж. Стоян Недев Чанев**, главен асистент в катедра „Комуникационни мрежи и системи“ при факултет „Артилерия, ПВО и КИС“ на НВУ „Васил Левски“, гр. Шумен.

1. Обща характеристика на научно-изследователската, научно-приложната и педагогическата дейност на кандидата

Подп д-р инж. Стоян Недев Чанев е завършил ВВУАПВО гр. Шумен военна специалност „Офицер от артилерията – военен инженер по ЗРК” и гражданска специалност „Радиоинженер“. През 2007 г. завършва Военна академия „Г. С. Раковски“, специалност „Организация и управление на оперативно-тактическите формирования от Военновъздушните сили“, Притежава ОНС „Доктор“ по „Военно дело” по докторска програма „Организация и управление на въоръжените сили“.

Участвал е в различни форми за повишаване на квалификацията, което е видно от приложените документи по конкурса.

От 2017 г. подп. д-р инж. Чанев е редовен докторант към катедра „Противовъздушна отбрана“ на факултет „Артилерия, ПВО и КИС”, а през 2020 г. участва в конкурс за академична длъжност и е назначен на длъжност главен асистент в същото първично звено.

Представените за участие в конкурса трудове (1 бр. монография, 1 бр. книга на базата на защитен дисертационен труд и 16 бр. доклади) демонстрират научните търсения на кандидата в област „Военно дело“ и специалност „Организация и управление на Въоръжените сили”. Съдържанието им е представено в достатъчно задълбочен и същевременно достъпен за широка аудитория и обучаеми академичен стил.

2. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

Подп д-р инж. Стоян Чанев повишава научната си квалификация чрез разработване на лекции, учебни пособия и учебно-методически разработки. Той е преподавал различни учебни дисциплини, които са му възлагани през учебните години, а именно: „Тактика на рода войски (ПВО на войските)“, „Тактика на рода войски (ЗРВ)“, „Тактика на рода войски (РТВ)“, „Методика на тактическата подготовка“ , „Зенитно-ракетна стрелкова подготовка“ и „Компютърни симулации и тактически учения“. Подп д-р инж. Чанев е автор на учебни пособия и учебно-методически разработки с общ обем от 306 стр. и статии и доклади с общ обем от 119 стр.

3. Основни научни резултати и приноси.

Представените публикации са насочени към изучаването на актуални теоретични и приложни проблеми в сферата на организацията и управлението на Въоръжените сили. Разработените в тях проблеми могат да се групират в следните направления:

- Организация и управление на Въоръжените сили и
- Технически науки.

Трудовете от групата „Организация и управление на Въоръжените сили” (публикации под номера, 2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16) имат базисно значение в научноизследователската дейност на кандидата. Тук авторът разкрива теоретичните постановки за развитието, организацията и използването на системите за противовъздушна и противоракетна отбрана.

В трудовете от групата „Технически науки” важно място намират теоретичните схващания и използването на статистически модели, позволяващи извършването на оценка възможностите на средствата за борба с безпилотни летателни апарати и ролята и мястото на зенитно-ракетните комплекси в противодействие на заплахите от съвременните средства за въздушно и космическо нападение (публикации под номера 1, 3, 4, 5).

4. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката

Научните и научно-приложните резултати са лично дело на подп. д-р инж. Стоян Недев Чанев. Те могат да бъдат определени като обогатяване и доразвиване на съществуващите знания, доказване на нови факти и твърдения и приложение на резултатите в практиката.

В резултат на анализа на представените материали от кандидата в конкурса като научни и научно-приложни приноси приемам:

1. Научни приноси:

1.1. Изследвани са ролята и мястото на СВКН при война от шесто поколение, като за целта е разгледана класификацията на поколенията войни, както и съпътстващите изменения на принципите на тактиката.

1.2. Анализирана е необходимостта от структурна трансформация на въоръжените сили (ВС), необходима за пълноценното използване на въздушното и космическото пространство за решаване на стратегическите задачи на войната.

1.3. Разширени са теоретичните постановки, свързани с използването на безпилотни летателни апарати (БЛА) от ВП и са разгледани предизвикателствата пред системите за противовъздушна отбрана (ПВО) при отразяване на удари и групови удари с БЛА.

1.4. Анализирани са областта на приложение на хиперзвуковите (ХЗ) СВКН и предимствата им пред съществуващите системи за ПВО и противоракетна отбрана (ПРО).

1.5. Разкрити са промените на бойните възможности на системите за ПВО и ПРО, свързани с намалените пространствени, информационни и качествени възможности по отношение на съвременните СВКН, отгук и недостатъчната ефективност, дължаща се не на последно място и на диспропорцията на материалната стойност на използваните средства за поразяване спрямо стойността на някои СВКН.

1.6. Дообогатени са теоретичните постановки свързани със способите за действие на ВП при нанасяне на удари по войски и обекти при военен конфликт от шесто поколение.

2. Научно-приложни приноси:

2.1. В резултат на изследванията е възможно детайлно моделиране действията на ВП, с отчитане на разнообразието от типове СВКН, мащаб на действията им, форми и способности за тяхното използване, характерни за съвременните военни конфликти.

2.2. Обоснован е алгоритъм за действие на система за ПВО, позволяващ рационално използване на силите и средствата за ПВО и ПРО в условията на ресурсен и времеви дефицит.

2.3. Посочени са изискванията, необходимите компоненти и взаимовръзките между тях за организиране на подсистема за борба с БЛА, създадена на база на система за ПВО с привличане на сили и средства от други родове войски.

2.4. Представени са процедури, позволяващи изчисляването на ефективността на системата за ПВО в зависимост от предприетите организационни и тактически мерки.

2.5. Разгледани са тактико-технически характеристики (ТТХ) на нови образци СВКН, необходими при планиране на противовъздушната операция, в частта – анализ и оценка на ВП.

2.6. Извършен е обзор на използването на СВКН в последните конфликти, изводите и оценките от които са предпоставка за повишаване на квалификацията на лицата, планиращи използването на силите и средствата за ПВО и ПРО в хода на операцията.

2.7. Предложен е подход за борба с крилатите ракети (КР) на ВП чрез действие на системата за ПВО на ред последователни рубежи на ракетоопасното направление.

2.8. Обоснована е необходимостта от комплексна маскировка на силите и средствата за ПВО за предотвратяване на огневото противодействие на ВП, като са използвани числови стойности за отделните компоненти и съответните им теглови коефициенти.

2.9. Предложен е подход за определяне на ефективността на смесена групировка за ПВО срещу ВП, използващ различни типове СВКН в състава на въздушните удари.

2.10. Доказана е необходимостта от въвеждане на интегрирани системи за ПВО/ПРО, включващи освен традиционните сили и средства и такива за радиоелектронно подавяне (РЕП) с цел създаване на зони забранени за полети и безполетни зони в ограничен район или в зоната на операцията.

5. Критични бележки за представените трудове

Към представените ми за становище научни трудове и дейността на кандидата могат да се отправят и някои критични бележки:

1. Основна част от публикуваните научни трудове касаят една строго специфична аудитория – хората обучаващи се в система за сигурност и отбрана, което ограничава сферата на развитие на автора.

2. Прегледът на авторството на представените научни трудове (2 доклада са публикувани в съавторство, а в останалите 14 кандидата е единствен автор) е показателен за прилагането на собствен научен подход към изследваните проблеми. Целесъобразно е бъдещо разширяване на научната и изследователска работа в научноизследователски екипи.

3. В оформянето на част от материалите по конкурса и научните трудове има неточности, повторения и редакционни грешки, които не намаляват научната им стойност, но влошават възможностите за бързо възприятие;

6. Заключение

Кандидатът за заемане на академичната длъжност „доцент” подп. д-р инж. Стоян Недев Чанев е доказан учен със своя авторитет. Богатата и разнообразна научна продукция, научните приноси, приложните аспекти на изследванията, преподавателската дейност напълно и синхронно съответстват на статуса „доцент”. Представената публикационна дейност, участието в национални форуми и уменията да отстоява своите научни тези, ми дават основание да дам своята висока оценка за съответствието с изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент”.

7. Оценка на кандидатите

Запознаването и проучване на представената по обявения конкурс за „доцент” научна продукция ми дават основание да дам своята **положителна оценка** за постиженията на кандидата и да предложа на почитаемото научно жури, работещо по обявения конкурс да подкрепи процедурата за присъждане на академична длъжност „доцент” на подп д-р инж. Стоян Недев Чанев в област на висше образование 9. „Сигурност и отбрана”, професионално направление 9.2. „Военно дело” по научна специалност „Организация и управление на Въоръжените сили”.

04.01.2024 г.
гр. В. Търново

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:
ПОДП. ДОЦ. Д-Р ЛАЗАР ЛАЗАРОВ

VASIL LEVSKI NATIONAL MILITARY UNIVERSITY

5000 Veliko Tarnovo, 76 Bulgaria Blvd.

phone: +359 62 61 88 22; fax: +359 62 61 88 99; e-mail: nvu@nvu.bg

S T A T E M E N T

by lieutenant colonel associate professor Lazar Ivanov Lazarov, PhD,
Head of the "Specialized Training" Department of Vasil Levski National
University, address for correspondence: Veliko Tarnovo, 76 Bulgaria Blvd.,
lilazarov@nvu.bg

for the scientific works presented in the competition for the academic position of "associate professor" for the needs of the "Air Defense" department at the "Artillery, Air Defense and CSI" faculty of Vasil Levski National University, in the field of higher education 9. "Security and Defense", professional direction 9.2. "Military Affairs" and scientific specialty "Organization and Management of the Armed Forces", announced by order of the Minister of Defense No. OX-792/18.09.2023 and promulgated in the State Gazette, issue 83/03.10.2023

of the candidate: lieutenant colonel eng. Stoyan Nedev Chanev PhD, assistant professor in the Department of "Communication Networks and Systems" at the Faculty of "Artillery, Air Defense and CSI" of Vasil Levski National University, Shumen.

1. General characteristics of the candidate's scientific-research, scientific-applied and pedagogical activities.

Lieutenant colonel eng. Stoyan Nedev Chanev PhD graduated from VVUAPVO Shumen military specialty "Artillery officer - military air defense engineer" and civil specialty "Radio engineer". In 2007, he graduated from the Military Academy "G. S. Rakovski", specialty "Organization and management of the operational-tactical formations of the Air Force". He holds a PhD in Military

Affairs from the Doctoral Program in Organization and Management of the Armed Forces.

He participated in various forms of qualification enhancement, which is evident from the attached documents on the competition.

Since 2017, Lt. col. eng. Chanev PhD is a full-time doctoral student at the "Air Defense" department of the "Artillery, Air Defense and CSI" faculty, and in 2020 he participated in a competition for an academic position and was appointed to the position of assistant professor in the same primary unit.

The works submitted for participation in the competition (1 monograph, 1 book based on a defended dissertation and 16 reports) demonstrate the scientific research of the candidate in the field of "Military Affairs" and the specialty "Organization and Management of the Armed Forces". Their content is presented in a sufficiently thorough and at the same time accessible to a wide audience and academic style.

2. Evaluation of the pedagogical preparation and activity of the candidate

Lt. col. eng. Stoyan Chanev, Ph.D., is increasing his scientific qualification by developing lectures, teaching aids and teaching-methodical developments. He has taught various academic disciplines assigned to him during the academic years, namely: "Army Tactics (Army Air Defense)", "Army Tactics (Army Tactics)", "Army Tactics (Army Tactics)", "Methodology of tactical training", "Anti-aircraft missile training" and "Computer simulations and tactical exercises". Lt. col. eng. Chanev, Ph.D., is the author of teaching aids and teaching-methodical developments with a total volume of 306 pages and articles and reports with a total volume of 119 pages.

3. Main scientific results and contributions.

The presented publications are aimed at the study of current theoretical and applied problems in the field of the organization and management of the Armed Forces. The problems developed in them can be grouped in the following areas:

- Organization and management of the Armed Forces and
- Technical sciences.

The papers from the group "Organization and Management of the Armed Forces" (publications under the numbers, 2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16) have a basic importance in the candidate's research activity. Here, the author reveals

the theoretical positions on the development, organization and use of anti-aircraft and anti-missile defense systems.

In the works of the "Technical Sciences" group, theoretical concepts and the use of statistical models have an important place, allowing the evaluation of the capabilities of means of combating unmanned aerial vehicles and the role and place of anti-aircraft missile complexes in countering threats from modern air defense means and space attack (publications 1, 3, 4, 5).

4. Evaluation of the significance of the contributions for science and practice

The scientific and scientific-applied results are the personal work of Lt. col. eng. Stoyan Nedev Chaney, Ph.D. They can be defined as enrichment and further development of existing knowledge, proving new facts and statements and applying the results in practice.

As a result of the analysis of the materials submitted by the candidate in the competition as scientific and scientific-applied contributions, I accept:

1. Scientific contributions:

1.1. The role and place of the SDF in a sixth-generation war have been studied, for which purpose the classification of generational wars has been examined, as well as the accompanying changes in the principles of tactics.

1.2. The need for a structural transformation of the Armed Forces (AF), necessary for the full use of air and space to solve the strategic tasks of war, is analyzed.

1.3. The theoretical propositions related to the use of unmanned aerial vehicles (UAVs) by VP are expanded and the challenges to air defense systems (ADS) in reflecting strikes and group strikes with UAVs are discussed.

1.4. The field of application of hypersonic (HC) air defense systems and their advantages over existing air defense and anti-missile defense (ABD) systems are analyzed.

1.5. The changes in the combat capabilities of the air defense and anti-missile defense systems, related to the reduced spatial, informational and qualitative capabilities in relation to modern air defense systems, hence the insufficient

efficiency, due not least to the disproportion of the material value of the used means of striking, have been revealed compared to the value of some SVMs.

1.6. The theoretical statements related to the methods of action of the VP when striking troops and objects during a military conflict of the sixth generation have been enriched.

2. Scientific and applied contributions:

2.1. As a result of the research, it is possible to model the actions of the VP in detail, taking into account the variety of types of CSI, scale of their actions, forms and methods of their use, characteristic of modern military conflicts.

2.2. An algorithm for the operation of an air defense system is substantiated, allowing the rational use of forces and means for air defense and anti-missile defense in the conditions of resource and time deficit.

2.3. The requirements, the necessary components and the interrelationships between them for organizing a subsystem for combating UAVs, created on the basis of an air defense system with the attraction of forces and means from other branches of the army, are specified.

2.4. Procedures are presented that allow the calculation of the effectiveness of the air defense system depending on the organizational and tactical measures taken.

2.5. Tactical and technical characteristics (TTX) of new SVKN samples, necessary in planning the anti-aircraft operation, were considered in the part - analysis and evaluation of VP.

2.6. An overview of the use of the Defense Forces in recent conflicts was carried out, the conclusions and assessments of which are a prerequisite for increasing the qualifications of the persons planning the use of the forces and means for air defense and anti-missile defense in the course of the operation.

2.7. An approach has been proposed to combat the cruise missiles (CR) of the VP through the action of the air defense system on a series of consecutive boundaries of the missile-dangerous direction.

2.8. The need for a complex masking of the forces and means of air defense to prevent fire countermeasures of the VP is substantiated, using numerical values for the individual components and their corresponding weight coefficients.

2.9. An approach is proposed to determine the effectiveness of a mixed grouping for air defense against VP, using different types of air defense systems in the composition of air strikes.

2.10. The need to introduce integrated air defense/anti-missile defense systems, including, in addition to traditional forces and means, those for radio electronic suppression (REP) in order to create no-fly zones and no-fly zones in a limited area or in the area of operation has been proven.

5. Critical notes on the presented works

Some critical comments can be made to the scientific works and the candidate's activities presented to me for my opinion:

1. The main part of the published scientific works concern a strictly specific audience - people studying in the security and defense system, which limits the scope of the author's development.

2. The review of the authorship of the presented scientific works (2 reports were published in co-authorship, and in the remaining 14 candidates is the sole author) is indicative of the application of one's own scientific approach to the investigated problems. Future expansion of scientific and research work into research teams is appropriate.

3. There are inaccuracies, repetitions and editorial errors in the design of part of the competition materials and scientific works, which do not reduce their scientific value, but worsen the possibilities for quick perception;

6. Conclusion

The candidate for the academic position of "Associate Professor" Lt. col. eng. Stoyan Chaney, Ph.D is a proven scientist with his authority. The rich and varied scientific output, scientific contributions, applied aspects of research, teaching activity fully and synchronously correspond to the status of "associate professor". The presented publication activity, the participation in national forums and the ability to defend his scientific theses give me the reason to give my high assessment of the compliance with the requirements for occupying the academic position of "associate professor".

7. Evaluation of candidates.

Acquaintance and study of the scientific production presented under the announced competition for "associate professor" give me the reason to give my positive assessment of the candidate's achievements and to propose to the honorable scientific jury working on the announced competition to support the procedure for awarding the academic position of "associate professor" to Lt. col. eng. Stoyan Chaney, Ph.D in the field of higher education 9. "Security and Defense", professional direction 9.2. "Military Affairs" in the scientific specialty "Organization and Management of the Armed Forces".

04.01.2024

STATEMENT PREPARED BY:

Veliko Tarnovo

LT. COL. ASSOC. PROF.

LAZAR LAZAROV, PhD